

Erpe-Mere Motte

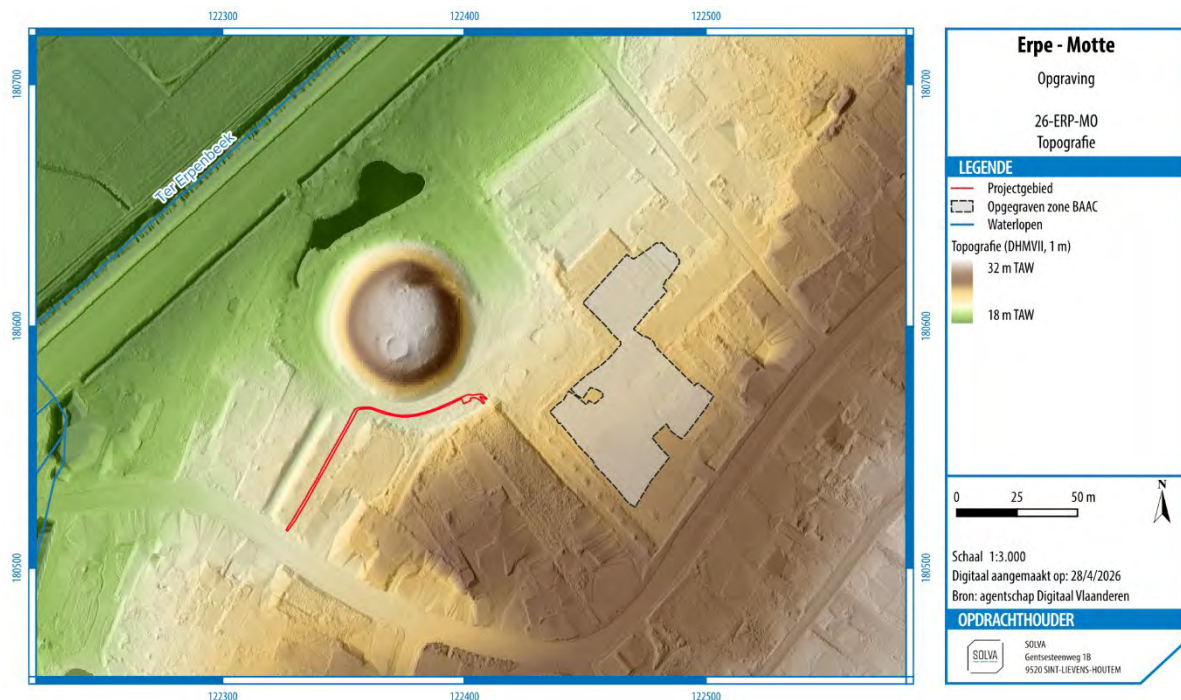
Vondstmelding ID 1498

20-21/04/2026

1. Vondstomstandigheden

Op het domein van het mottekasteel van Erpe zijn enkele lagen aangetroffen die wellicht te linken zijn aan een gracht rond het opperhof van het mottekasteel. Net buiten het tracé van de gracht is een spoor (vermoedelijk paalspoor) opgemerkt dat mogelijk tot het neerhof behoort. De vondsten zijn gedaan op het domein van het mottekasteel van Erpe, naar aanleiding van enkele infrastructuurwerken (septische put en elektriciteitskabel).

2. Resultaten

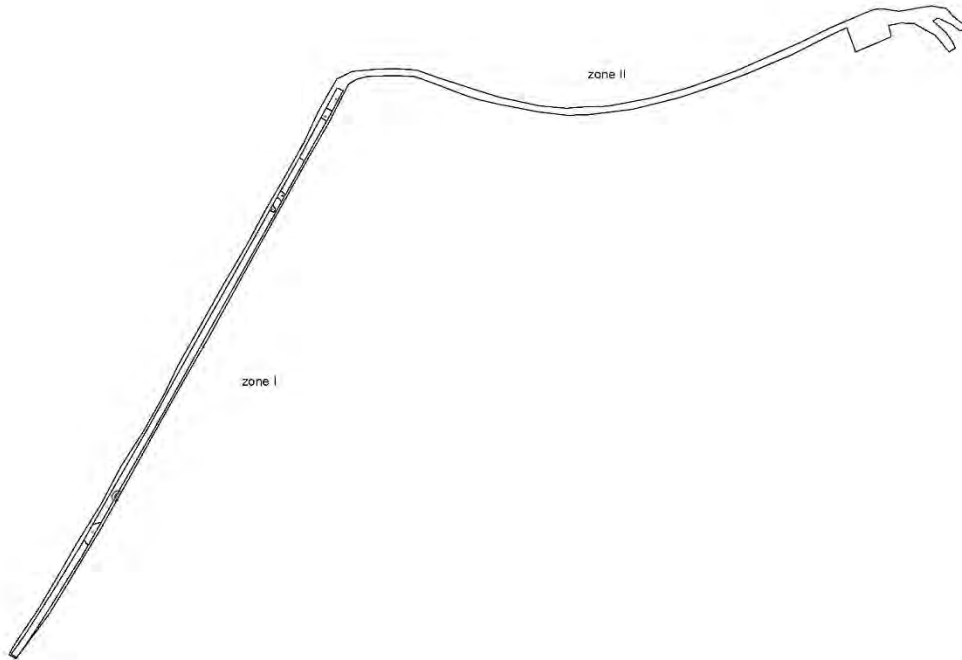
Locatie van de uitgevoerde infrastructuurwerken (rood: leiding en septische put)

Zone I (Perceel 0035/00M000) bevindt zich op de boomgaard ten zuidwesten van de motteheuvel.

Zone II (Perceel 0024/00C000) situeert zich net ten zuiden van de motteheuvel, binnen het veronderstelde tracé van de gracht rond het opperhof.

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Grondplan van zone I en II (schaal 1:250)

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

1.1 Zone 1

In zone I werd een smalle sleuf gegraven vanaf het voetpad van de Dorpsstraat over de boomgaard in noordoostelijke richting. De sleuf was ongeveer 70-80cm breed en ca. 80-90cm diep. Topografisch bevindt het hoogste punt zich centraal in de boomgaard, het terrein helt vervolgens duidelijk af richting de Dorpsstraat enerzijds en de motteheuvel anderzijds.

De teelaarde is over de volledige sleuf ca. 35-45cm dik. Hieronder bevindt zich de natuurlijke bodem. Langs de straatzijde is het bodemprofiel minder goed bewaard.

Bodemprofiel 4AB centraal in de boomgaard

Spoor 1 is een negatief spoor.

Spoor 2 bestaat uit sterk heterogene, gevlekte leem en lijkt een vrij recent spoor te zijn.

Spoor 3 en 4 vormen een paalspoor. Spoor 3 is de insteek en spoor 4 de paalkern.

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

Doorsnede van spoor 3 en 4

Spoor 5 en 6 maken wellicht deel uit van hetzelfde spoor. In de sleufwand was te zien dat zich op deze locatie wellicht een recente vergraving bevindt. Op deze plaats lijkt de oorspronkelijke teelaarde geroerd te zijn. Spoor 5 en 6 zijn wellicht hier het diepste restant van. In spoor 5 kwam een wandscherfje in Paffrath-aardewerk aan het licht.

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

Scherfje Paffrath-aardewerk uit spoor 5

Spoor 7, 8, 9, 10 en 11 zijn onderdeel uit van eenzelfde structuur. Boven deze sporen is de oorspronkelijke teelaarde eveneens geroerd, dit lijkt door te lopen tot aan spoor 5 en 6 (zie hierboven). Sporen 7 tot en met 11 bestaan uit (donker)bruine tot donkergrijze leem. Ze bevatten sporadisch enkel brokjes verbrande leem, baksteen, tegel of houtskool. Profiel 6Ab laat duidelijk zijn dat deze lagen deel uitmaken van dezelfde stratigrafie. Alle lagen hellen af in noordoostelijke richting en lijken de opvullingslagen te vormen van een grote structuur. Het is mogelijk dat dit de aanzet is van de gracht rond de motteheuvel. De insnijding van spoor 7 in de natuurlijke bodem bevindt zich op ca. 17m van de voet van de motteheuvel.

In spoor 7 kwam een fragment van wellicht een kogelpot met een sikkeland in reducerend gebakken aardewerk aan het licht.

Zicht op spoor 7, 8 en 9 in zone I met de motteheuvel op de achtergrond

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Zicht op spoor 7, 8 en 9 in zone I en het oplopende terrein richting de centrale zone van de boomgaard met de Dorpsstraat op de achtergrond

Erpe-Mere Motte

Vondstmelding ID 1498

20-21/04/2026

Grondplan van spoor 7, 8 en 9

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

Profiel 6AB met aanduiding van de spoornummers (MB=natuurlijke leembodem)

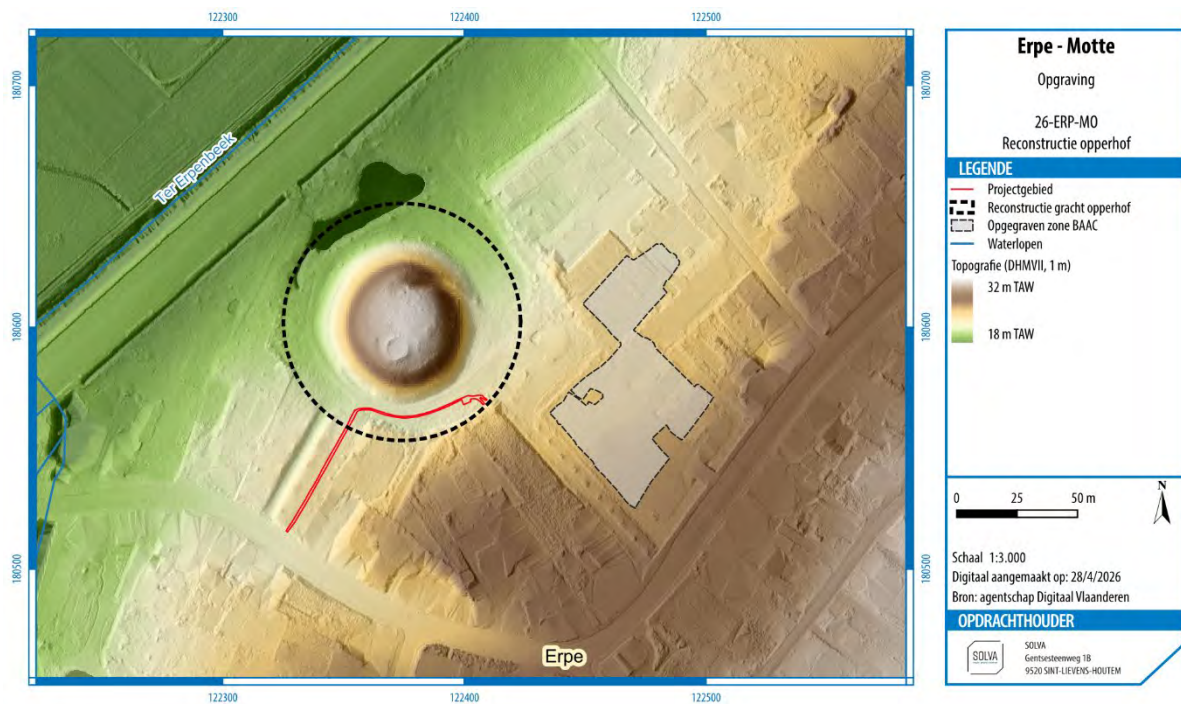
3D-beeld van profiel 6AB met aanduiding van de spoornummers

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

Wellicht een fragment van een kogelpot met een sikkelrand uit spoor 7

Hypothetische reconstructie van de mottegracht rond het opperhof op basis van spoor 7

Erpe-Mere Motte

Vondstmelding ID 1498

20-21/04/2026

1.2 Zone 2

Oostelijke putwand (profiel 1AB) van de uitgraving voor de septische put

De uitgraving van de septische put was ongeveer 3,3x2,8m, met een diepte van ca. 1,9m onder het maaiveld. Deze uitgraving situeert zich wellicht binnen het tracé van de gracht rond het opperhof. De vier zijden van de uitgraving vertoonden grosso modo dezelfde gelaagdheid. Er werd voor gekozen om de oostelijke putwand te registreren aangezien dit bodemprofiel zich haaks op het veronderstelde tracé van de mottegracht situeert.

Laag 1 is een zeer heterogene, verstoorde laag van heel recente datum (plastic edm.).

Laag 2 bevat vrij veel bouwpuin. Een aantal scherven van een bord in faience fine kwamen aan het licht, wellicht in de 19de-20ste eeuw te situeren.

Laag 3 is een laag van heterogene, gevlekte gelig bruine leem, het gaat mogelijk om verspitte natuurlijke leem, vermengd met weinig bouwpuin.

Laag 4 is vrij sterk gereduceerde blauwgrijze laag die verspreid stukjes hout en weinig bouwpuin bevat. Een randfragmentje in faience fine, wellicht van een bord, kwam aan het licht.

Laag 5 is licht gereduceerde, blauwig lichtgrijze leem.

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Een bord in faience fine uit laag 2

Verschillende scherven in faience fine waaronder twee borden uit laag 2

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

Een scherfje in faience fine wellicht van een bord uit laag 4

De lagen in profiel 1AB zijn wellicht te interpreteren als de opvullingspakketten van de gracht rond het opperhof. De lagen bevinden zich vrij vlak tot licht afhellend in zuidelijke richting dus mogelijk situeert het profiel zich min of meer centraal in de gracht. Op basis van de vondsten zijn de lagen vanaf het midden van de 18de eeuw tot de 20ste eeuw te dateren. Dit zou betekenen dat de mottegracht tot vrij recent minstens nog deels in het landschap zichtbaar was. De gracht rond het opperhof is weergegeven op de 16de- en 17de-eeuwse kaarten (Horenbault, De Dijn, Chamlay) maar niet meer op de 18de- en 19de-eeuwse (Ferraris, Villaret, AdB, Popp). Mogelijk was de gracht op dat moment enkel nog zichtbaar als een depressie die van de 18de tot 20ste eeuw stelselmatig werd opgevuld.

De overige uitgravingen in zone II werden verder archeologisch opgevolgd. Hierbij ging het enerzijds om de leidingsleuf voor de aansluiting van de septische put aan het pomphuis en een sleuf voor een elektriciteitskabel. Deze sleufjes waren ongeveer 60cm breed en 70-80cm diep maar er kwamen geen andere relevante sporen aan het licht. Deze uitgravingen sloten grotendeels aan bij laag 1 van profiel 1AB.

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Opvolging van de sleuven voor de nutsleidingen in zone II, het pomphuis staat op de achtergrond, de septische put bevindt zich rechtsonder

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Opvolging van de sleuven voor de nutsleidingen in zone II, rechts bevindt zich de voet van de motteheuvel

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Opvolging van de sleuven voor de nutsleidingen in zone II, de motteheuvel bevindt zich rechts

Erpe-Mere Motte
Vondstmelding ID 1498
20-21/04/2026

Opmenging van de sleuven voor de nutsleidingen in zone II, de motteheuvel bevindt zich links

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

Opvolging van de sleuven voor de nutsleidingen in zone II, op de achtergrond is de overgang naar zone I, de motteheuvel bevindt zich rechts

3. Conclusie

Ondanks de relatief beperkte bodemingrepen konden toch enkele interessante waarnemingen gebeuren op het domein van het mottekasteel van Erpe.

In **zone I** bevindt het archeologisch niveau zich ondiep, ca. 35-45cm onder het maaiveld. In de smalle sleuf werden slechts enkele relevante sporen aangetroffen. In het noordelijke deel van de sleuf kwam mogelijk de aanzet van de gracht rond het opperhof aan het licht. De insnijding van deze structuur in de natuurlijke bodem bevindt zich op ca. 17m van de voet van de motteheuvel. Dit kan een indicatie geven voor de (minimale) breedte van de oorspronkelijke gracht. Het geregistreerde grondplan in de nutsleidingsleuf lag dieper dan het archeologische niveau. Gelet op deze vaststelling en de komvormige uitgraving/insnijding van deze gracht is het duidelijk dat de oorspronkelijke aanzet van de gracht zich nog verder van de heuvel bevindt. Enkele vondsten in deze zone lijken onder voorbehoud in de 12de en/of 13de eeuw te plaatsen. Richting de Dorpsstraat is een paalspoor aangetroffen. Het is

Erpe-Mere Motte Vondstmelding ID 1498 20-21/04/2026

niet duidelijk of dit spoor tot een eventueel neerhof te rekenen is. Er werden geen grachtstructuren (of andere sporen) aangetroffen die hier kunnen op wijzen.

In **zone II** bevindt de sleuf zich wellicht volledig in de postmiddeleeuwse opvullingspakketten van de gracht rond het opperhof. Ter hoogte van de septische put kon een dieper deel van de stratigrafie bekeken worden. Tot een diepte van bijna 2m zijn de lagen in de (tweede helft van de) 18de of 19de eeuw te dateren. Dit suggereert dat de gracht rond het opperhof na het verval van het kasteel nog lang zichtbaar bleef op het domein, wellicht als een depressie die men stelselmatig vulde.